

SAT-2.114-1-HPSW-03

APPROBATION OF COMPETENCE BASED FIELDWORK EVALUATION IN OCCUPATIONAL THERAPY PROGRAM

Petia Mincheva, Militsa Ivanova

АПРОБИРАНЕ НА ОЦЕНКА БАЗИРАНА НА КОМПЕТЕНЦИИ НА ПРАКТИЧЕСКОТО ОБУЧЕНИЕ В СПЕЦИАЛНОСТ ЕРГОТЕРАПИЯ

Петя Минчева, Милица Иванова

Approbation of competence based fieldwork evaluation in occupational therapy program:

Fieldwork and practical education is an essential part of the education in the area of occupational therapy. System of competence based evaluation was probated in occupational therapy program at the University of Ruse. The paper presents the results of the evaluation of the practical education during the summer semester in 2016 – from second grade till graduation. It included two semestrial fieldworks, two summer placements and the pre-graduation internship. The marks gradually increase in the areas of autonomy and management after every fieldwork.

Key words: *competence based education, fieldwork, occupational therapy*

JEL Codes: I2, I21

ВЪВЕДЕНИЕ

През 2016 година Русенският университет "Ангел Кънчев" отбелязва 10 години от стартирането на първото и единствено в страната обучение по специалност ерготерапия. Организацията на учебния процес е предизвикателство, което трябва да отговаря на съвременните тенденции в областта на ерготерапията и висшето образование. Учебните практики и стажове заемат централно в процеса на обучението. Преподавателският екип е в постоянно търсене на методи за преподаване и оценяване, които да повишават съзнанието и активното ангажиране на студентите в практическото обучение.

В тази насока екипът изготви проектно предложение по Фонд "Научни изследвания" със заглавие "Разработване на методика за провеждане и оценка на практическото обучение по Ерготерапия, базирана на компетенции".

Оценяването чрез компетенции дава възможност всеки заинтересован да придобие представа за знанията, способностите и степента на квалификация на студента. Усвояването на компетенции дава възможност на студента да придобие автономност при провеждане на ерготерапевтичния процес и да го накара да се чувства уверен в себе си и уменията, които е натрупал в процеса на обучение. Тази методика стимулира и изисква от студентите самостоятелно формулиране на очаквани резултати и подбор на дейности за тяхното постигане.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Целта на практическото обучение е студентите да интегрират своите знания, професионална обосновка и професионално поведение в практиката и да овладеят знания, умения и отношение до степента на компетентност, отговаряща на изискванията за квалифициран ерготерапевт. То се провежда в различни по контекст услуги и заведения, групи или индивидуални клиенти с различни проблеми.

Според Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот резултатите от обучението са показател за онова, което учащият знае, разбира и

може да направи при завършване на учебния процес под формата на знания, умения и компетентности.

Методология

Разработен е формуляр за оценка на дисциплините от практическото обучение на база на постигнатите компетенции. Областите на компетенции по които се оценяват студентите са шест:

1. Ерготерапевтични знания – цялостна преценка за знанията на студента в областта на ерготерапията.
2. Ерготерапевтичен процес и професионална обосновка – цялостна преценка за способността на студента да провежда професионално обоснован ерготерапевтичен процес.
3. Професионални и партньорски взаимоотношения – цялостна преценка за професионалното поведение и партньорски взаимоотношения на студента в съответствие с клиент-центрирания подход.
4. Професионална автономност и отчетност – цялостна преценка за професионалната отговорност и автономност на студента.
5. Научно-изследователска и развойна дейност в областта на ерготерапията – цялостна преценка за способността на студента да използва доказателствен материал в практиката.
6. Мениджмънт и промоция на ерготерапията - Цялостна преценка за познанията на студента в сферата на мениджмънта и промоцията на ерготерапията.

Включените компетенции се съобразяват с нивото на изисквания в съответния курс. С всяка следваща дисциплина нивото на автономност и отговорност се повишава чрез включване на компетенции в тези области. В преддипломния стаж са заложили всички необходими компетенции за квалифициран ерготерапевт.

За всяка дисциплина от практическото обучение се изисква изготвяне на курсова задача, която включва специфични за съответната област самостоятелни задачи. Те са съобразени и с възможност за развиване и оценяване на компетенциите. Студентите предварително са запознати с компетенциите, които трябва да притежават в края на отчетния период. Това ги стимулира да извършват дейности по време на учебните занятия, които да съответстват на дадените компетенции.

Оценяването се извършва на база на предадените задачи, демонстрираните практически умения и притежавани компетенции. Следвайки списък на специфичните компетенции, които трябва да притежава квалифицирания ерготерапевт, те определят на кои от компетенциите отговарят поставените цели, проследяват кои категории от тях са усвоили отлично и кои трябва да подобрят.

Планират се дейности, свързани с поставените цели, и се провеждат с цел надграждане на придобитите умения и постигане на всички компетенции.

Преподавателят попълва заедно със студента списъка с компетенции, като се обосновава за съответната оценка. Студентът може да докаже по-високо ниво и това до повиши неговата оценка. Оценките са отлична, много добра, добра, задоволителна и незадоволителна и отговарят цифрово на шестобалната система. Крайната оценка на дисциплината представлява средна аритметична стойност от оценките на всички компетенции.

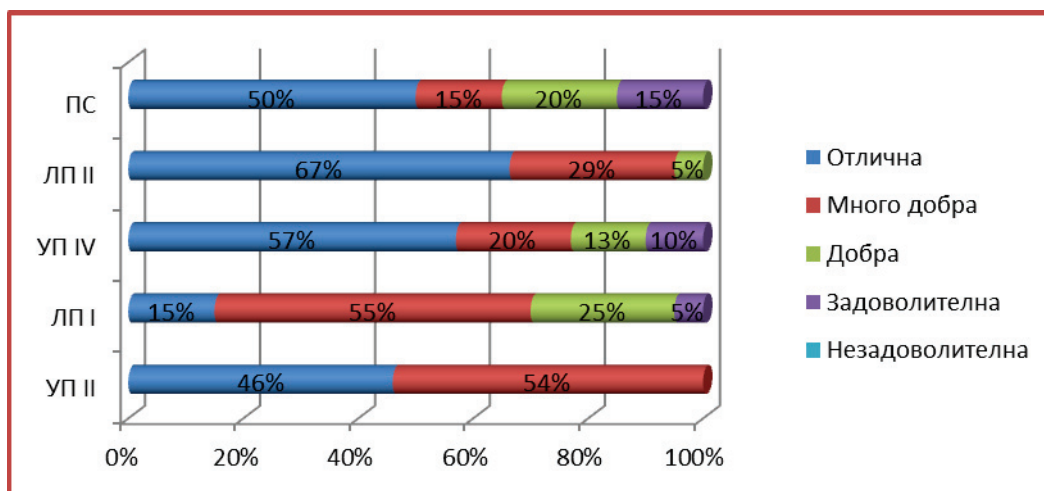
Формулярът за компетенции показва в кои области те са развити на високо ниво и в кои са по-слабо развити. Това дава обратна връзка на студента и преподавателя за работата в следващата практическа дисциплина.

В настоящото проучване са включени шест дисциплини от втори до четвърти курс, като най-ниското ниво е Учебна практика II, а най-високото - преддипломният стаж. Периодът на проучване е два семестъра, което означава, че не се проследява нивото на едни и същи студенти.

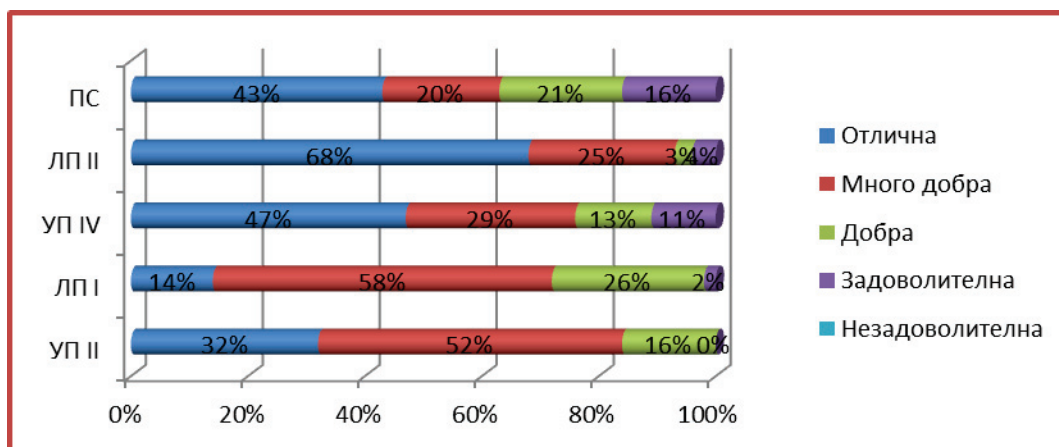
Резултати

В следващите фигури са показани резултатите на студентите по всички дисциплини в съответните области на компетенции. Анализирани са резултатите от:

- Учебна практика II (УП II)
- Лятна практика I (ЛП I)
- Учебна практика IV (УП IV)
- Лятна практика II (ЛП II)
- Преддипломен стаж (ПС)

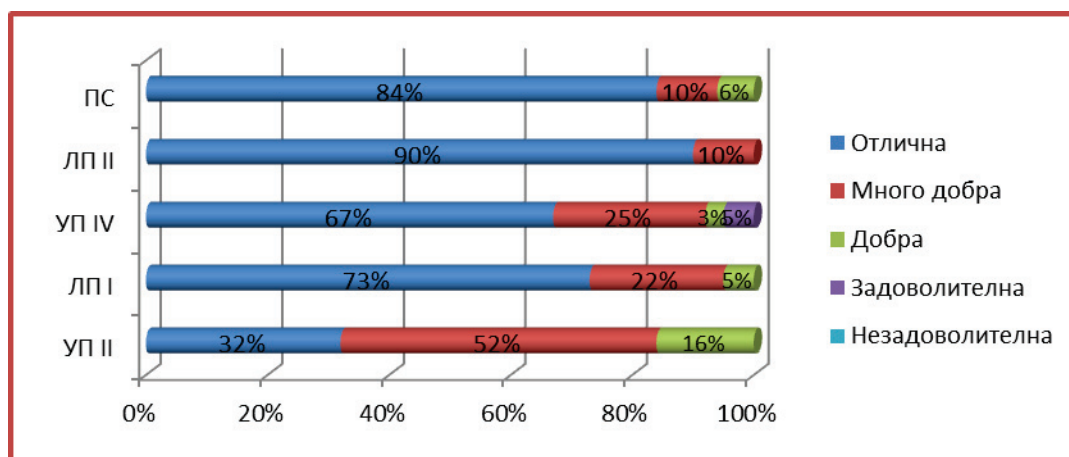
Фигура 1. Ерготерапевтични знания

Фигура 2. Ерготерапевтичен процес и професионална обосновка

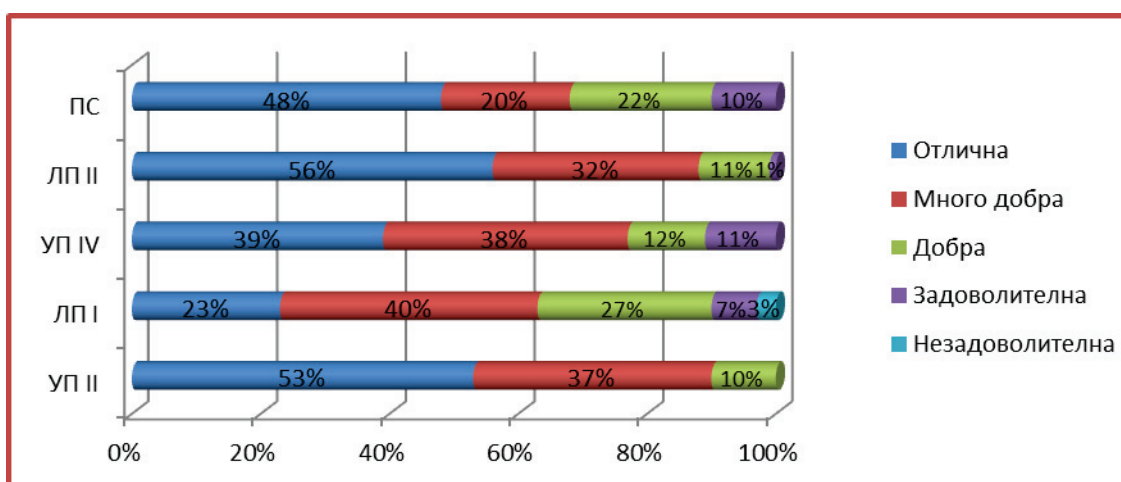
Анализът показва, че в първата самостоятелна лятна практика голяма част от студентите изпитват затруднения с използване на теоретичните знания и прилагането на ерготерапевтичния процес. В преддипломния стаж средно половината имат отлични резултати, а другите са равномерно разпределени с по-

ниските резултати и в двете сфери. Това произтича от завишените изисквания за преддипломния стаж.

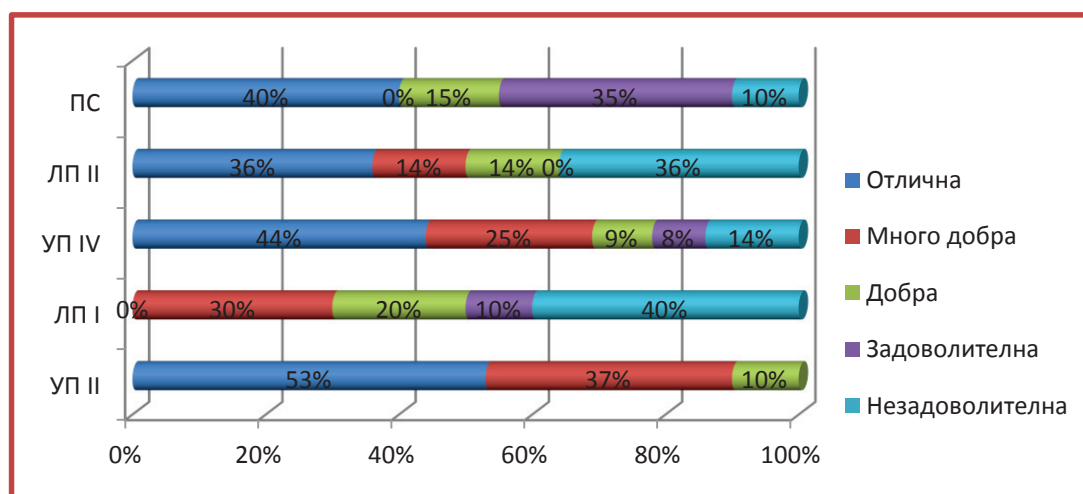

Фигура 3. Професионални и партньорски взаимоотношения

В тази сфера студентите са постигнали най-добри резултати. Забелязва се по-високия процент на отлични оценки в самостоятелните практики, където сами трябва да се включат в екипа и да изградят и поддържат партньорски взаимоотношения.

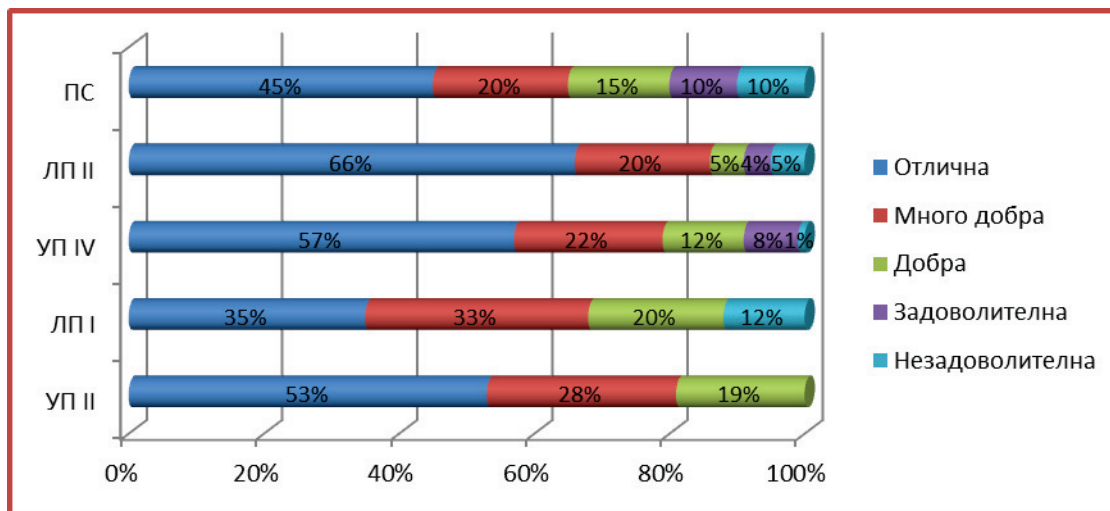
Фигура 4. Професионална автономност и отчетност

Фигура 5. Научно-изследователска и развойна дейност в областта на ерготерапията

Студентите изпитват най-големи затруднения в научно-изследователската и развойна дейност – голяма част от тях се не се справят на нужното ниво при

търсене и прилагане на доказателствен материал от съвременни информационни източници. Това важи особено много за първата лятна практика. За съжаление и в преддипломния стаж повече от половината студенти за със слаби резултати, но все пак тази сфера е по-задълбочено застъпена в магистърската степен.

Фигура 6. Мениджмънт и промоция на ерготерапията

Последната сфера е много важна с оглед на нуждата от промоция на ерготерапията, която е все още недостатъчно позната и разбираема. Студентите се затрудняват в провеждането на промоция и демонстриране на предимствата от присъствие на ерготерапевт в екипа. В преддипломния стаж са заложили конкретни задачи за улесняване на тази дейност, но резултатите показват затруднения при една трета от студентите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оценяването на база компетенции дава богата информация за постигнатите крайни резултати от обучението в специалност ерготерапия. Преподавателите добиват представа кои компетенции са трудни за постигане и насочват усилията си за подобряване качеството на провежданото обучение с цел тяхното повишаване.

Студентите от своя страна участват активно в учебния процес, като следват определени изисквания и се стремят да усвоят необходимия опит за достигането им. Те могат да следят степента на придобитите знания и опит, да определят в кои области се затрудняват и да работят за подобряването им в следващите практически дисциплини.

Формулярът с постигнати компетенции е важно допълнение към дипломата на завършващите студенти, което може да ориентира бъдещи работодатели за нивото на постигнати професионални умения. Тази информация не може да се добие от успеха от дипломата, защото тя отразява само усвояването на знанията, но не и тяхното приложение в практиката.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-egf/files/broch_bg.pdf
- [2] Knight J., Assessment of fieldwork practice: The student experience, Journal of Practice Teaching 5(1) 2003, pp.39-60
- [3] Sequeira D., A teaching resource for preceptors of occupational therapy students, Occupational Therapy Now, Volume13, Issue 6, 2011
- [4] WFOT (2008) Entry Level Competences for Occupational Therapists: <http://www.wfot.org/ResourceCentre.aspx>

За контакти:

Гл. ас. д-р Петя Минчева, Катедра “Обществено здраве и социални дейности”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, тел.: 082 821 913, e-mail: pmincheva@uni-ruse.bg

Ас. Милица Иванова, Катедра “Обществено здраве и социални дейности”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, тел.: 082-821 913, e-mail: mpivanova@uni-ruse.bg